

A kék szfinx

Hónapokig nem mertem megnézni, megvannak-e még a kupák. A temetés után a legtöbb holminak nyoma veszett. Először nem tudtam, hová tűnhettek, de aztán megláttam, amikor mama egy nagy halom ruhát gyömöszölt egy hatalmas nejlonzsákba. Így tűntek el a galambok is. Egyik napról a másikra.

Sokáig azt gondoltam, igazat mondanak, és tényleg meg fog gyógyulni. Akkor jöttem rá, hogy hazugság, amikor aznap délután megláttam az aszott, ráncos kezét. A nővér mindenféle csöveket meg injekciós tűket szurkált bele, azt mondta, a papának most infúzióra van szüksége és pihenésre. De én akkor már csak az aszott kézre tudtam gondolni, és tudtam, hogy az a papa keze, és azt is tudtam, hogy most már hiába szurkálja és nyomkodja a vénákat, mert akkor is aszott és ráncos marad.

A kupák az emeleti hálósobában sorakoztak a könyvespolc tetején, amelyiken a kis kék kőszfinx is ült. Régebben azt hittem, oroszlán, de nem az, emberarcú, oroszlántestű lény. A serlegek csak két sorban fértek el, középen állt a legnagyobb és a legfényesebb, mellette sorban a többi. Az volt az utolsó kupa, amit a papa szerzett. Aztán kiderült, hogy a galambok rosszak. Az orvosok mondták. Rosszat tettek a tüdejének. Többet nem mehetett be a galambházba, nem nyithatta ki az etetőládát, nem kergethette el a gabonát dézsmáló egereket.

Kiskoromban azt képzeltem, hogy a kupákat nem is a papa nyerte a postagalamb-kiállításon. Hercegnő voltam, aki arany serlegekben szolgált fel a világ minden tájáról érkező vendégeknek. Ha el akartam érni őket, a fonott hintaszéket egészen a polc lábához kellett húznom, és óvatosan, nehogy megbillenjen, felágaskodtam rajta. Ahogy leemeltem a legnagyobb kupát, a széle összekocant a mellette állóval, és éppen olyan csilingelő hangot hallatott, mint az Oroszlánkórusban a nagypapa serlegei. Fémes, csillogó hang, vibrált a levegőben. Egészen olyan volt, mintha a szfinx énekelt volna, felborzolta az oroszlánsörényét, és az ég felé ágaskodott. Nem is a torkából jött a hang, a szemével énekelt, a pillantása egyetlen hosszú, éles, a végtelenségig kitarított kiáltás. A kétvonalas gé is ilyen volt a hegedűn, ahogy Kata, a nővérem finoman lenyomta a húrokat. Betöltötte és átjárta a teret, a kórteremben mindenki azt hallgatta, kivéve papát, pedig igazából neki szólt. Hallgattam a komoly, szinte már fájdalmas dallamot, és akkor hirtelen fojtogatni kezdett a levegő, mintha a hang összesűrűsödött volna a torkomban. Szinte menekültem az ajtó felé, nem akartam hallani

a hegedűt, nem akartam hallani a kupákat. Semmit se akartam hallani. A fülemre tapasztottam a kezemet, de úgy is hallottam. Akkor arra gondoltam, hogy utálok a zenét, pont úgy utáltam, ahogyan a kisfiú, akit az énekóvónéni némaságra ítelt.

Azelőtt sosem gondoltam ilyesmit. A zene mindig ott volt velem, minden lépéseknél, az utcán, az iskolában, a villamoson. Ott voltak a hangok, a fejemben. Ha nem gondoltam rájuk, akkor is ott voltak. Ez a zene csak nekem szólt, pont úgy, ahogyan én akartam. Sokkal egyszerűbb és sokkal igazibb volt, mint másoknak játszani. Pedig valahányszor meghúztam a hangokat, azt akartam, hogy ők is hallják, ők is úgy érezzék, ahogy én belül. Úgy akartam játszani, mint a cimbalmos bácsi az aluljáróban, édesen és keserűen, mintha a húrok között dobogna a szívem. A cimbalmos bácsiról az Oroszlánkórus jut eszembe, a táncoló öregasszony és a harmonikás úr, amikor játszik, úgy érzem, megszűnik körülöttünk a világ. Azt érzem, amit Ferenczi érzett az erkélyről letekintve, csak a bácsi van meg én, és a cimbalom. Ugyanazt érezzük, az édesbús dallam ritmusára dobog a szívünk. A hangokban minden benne van, tudom, hogy el fog múlni, örökre eltűnik.

Van egy kis fapecek a csellók belsejében, középen, éppen a híd alatt. Léleknek hívják. Amikor játszunk egy dallamot, a fapecek rezgésbe jön, felerősíti a hangot, lággyá teszi. Ha valaki igazán szívből játszik, a dallam végigfut a hangszeren, a lélek megelevenedik, már nem egy fadarab többé, hanem hullámozó, aranyló rezgés. Zúg a cselló testében, izzik és dagad, a végére olyan hatalmasra nő, hogy kitör a lukakon, a lábon és a falakon, és elönti a teret.

Tíz éve játszom a csellón, de ez még sose sikerült. Egyetlen egyszer sem. Pedig újra és újra megpróbálom, és mindig hiába. Becsukom a szemem, elképzelem a dallamot. Érzem a cselló szívének egyenletes dobbanásait. Lefogom a húrokat, meghúzom a vonót, és akkor hirtelen vége szakad. A hangok nem úgy jönnek, ahogy belül hallom, ahogyan valójában érzem. Én is szeretném, ha a cselló lenne a szívem. Ha a dobbanásaiban mások is meghallanák a fájdalmat és az örömet és a megkönnyebbülést, és az ő fájdalmuk és örömük és megkönnyebbülésük is úgy múlna el, akár az enyém. Szeretném, ha a cselló meg én és mindenki, aki hallgatja, egyetlen nagy szívdobbanássá válnánk. Talán egy nap majd sikerül, és mások is meghallják. Akkor a cselló lelke már nem egy fadarab lesz, hanem az én lelkem, és akkor már nem csak mi fogjuk hallani, hanem mindenki az egész teremben és az egész világon, mint az oroszlánkórust.

Néztem a freskókat és a színesre festett rózsablakokat, szorítottam magamhoz a csellót, hallottam a szívverésemet. Hideg volt. Még soha egyetlen temetésen se voltam, ilyenkor a

napsütést még kevésbé lehet érezni, pedig a templomokban mindig hideg van. Arra gondoltam, hogy ez most nem a többi embernek szól, hanem a papának, de közben tudtam, hogy önző vagyok, mert igazából nem is a papának szól, csakis nekem. Nem érdekelt, hogy a hangok úgy szólalnak-e meg, ahogy elképzeltem, csak azt tudtam, hogy fáj, és hogy ennek a fájdalomnak benne kell lennie a dallamban. Ahogy elkezdtem játszani, tudtam, hogy benne van, ott van a hangokban a fájdalom és a kétségbeesés, a halál és a szeretet, és éreztem, hogy elmúlik. A zene az én fájdalmamat is elvette. Mindenkiét elveszi. Nem számít, hogy a cselló hangja vagy a Cry me a river. Kiszállt belőlem a hangokkal együtt, és visszhangozva elhalt a kopott freskók és színes rózsablakok között.

Azóta a galambház üresen áll. Egy ideig próbáltuk gondozni őket, de tudtam, hogy hiába. Nem értettünk a madarak nyelvén. Akkor a mama felhívott egy galambtenyésztőt, és az összeset elvitték, a fiókákat és a spriccelt fejű vöröset is, pedig az volt a papa kedvence. Az udvarban már nem hallani a szárnyak surrogását és a monoton burukkolást. Sokáig féltem, hogy ha felnézek a szekrény tetejére, a kétvonalas gét se hallom majd. Féltem, hogy a kupák már nem lesznek ott, és a kőszfinx örökre néma marad.

Egyszer aztán mégis rávettem magamat. Ahogy beléptem a szobába, rögtön megláttam őket. Ott voltak, sorakoztak a könyvszekrény tetején. Már nem kellett a hintaszékre állnom, lábujjhegyen éppen elértem a legnagyobbikat. A serlegek összekoccantak, rezegni kezdtek és csengeni és kongani, a vibrálás átjárta a testemet, a lelkemet egyetlen, aranyló hanggá változtatta. Hallottam, hogy énekelek, a kupák is énekelnek, és a kék szfinx is énekel. A szoba megtelt hangokkal, szétrepesztette a falakat és kiáradt az utcára. Tudtam, hogy a házakban is hallják, az erdőben az őzek is hallják, és a galambok is. A hang megállíthatatlanul szólt, és tudtam, hogy a papa is hallja. A szfinx szemem át figyelt. A kétvonalas gé vibrált a levegőben. Hallgattam, tudtam, hogy többé már nem fog fájni.